

Finansutskottets betänkande 2020/21:FiU11

Höständringsbudgeten för 2020 samt extra ändringsbudget för 2020 – ytterligare medel till kommuner och regioner, ökad testning och andra merkostnader med anledning av coronaviruset samt ändrade regler för kostförmån i särskilda fall

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till höständringsbudget (prop. 2020/21:2) och extra ändringsbudget (prop. 2020/21:45).

I höständringsbudgeten för 2020 föreslår regeringen 42 ändrade anslag inom 22 utgiftsområden. Vidare föreslås ändringar för 4 beställningsbemyndiganden inom 3 utgiftsområden. Förslagen i propositionen innebär att de anvisade medlen 2020 ökar med sammanlagt 18,1 miljarder kronor. Anslagsökningarna uppgår till 18,2 miljarder kronor och anslagsminskningarna till 0,1 miljarder kronor.

I propositionen om extra ändringsbudget för 2020 lämnar regeringen förslag till ytterligare åtgärder med anledning av spridningen av sjukdomen covid-19. Enligt regeringens förslag i propositionen ska förmån av fri kost skattebefrias, under förutsättning att måltiden kommer från någon som saknar samband med arbetsgivaren och måltiden lämnas utan krav på motprestation. Förslaget syftar till att från förmånsbeskattning undanta måltider som lämnas av allmänheten i syfte att visa anställda uppskattning och stöd. Det innebär att förmån av fri kost som har lämnats efter den 29 februari 2020 under sådana förhållanden inte ska tas upp till beskattning. Förslaget medför ändringar i inkomstskattelagen (1999:1229) och föreslås träda i kraft den 1 januari 2021.

Den extra ändringsbudgeten innehåller även förslag till ändringar i statens budget för 2020. Bland annat föreslår regeringen att medel tillförs för ökade statsbidrag till kommuner och regioner för merkostnader inom hälso- och

sjukvården och socialtjänsten till följd av covid-19. Regeringen föreslår också att medel tillförs för ett ekonomiskt stöd från staten för vissa merkostnader för skyddsutrustning för personliga assistenter. Förslagen innebär att de anvisade medlen ökar med 13,35 miljarder kronor.

Inga följdmotioner har väckts med anledning av propositionerna.

Utskottet lägger fram tre förslag med stöd av sin initiativrätt enligt 9 kap. 16 § riksdagsordningen.

Riksdagen föreslås besluta att regeringen får finansiera anskaffningen av Fysikhuset Stockholm Kommanditbolag med lån. I sak godkände riksdagen detta i samband med vårandringsbudgeten 2018 men ytterligare ett riksdagsbeslut krävs.

Vidare föreslår utskottet att riksdagen beslutar att Folkhälsomyndigheten får ta upp lån i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 4 500 000 000 kronor. Det innebär en ökning med 2 500 000 000 kronor jämfört med riksdagens tidigare beslut.

Utskottet föreslår också att regeringen bemyndigas att under 2020 för anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg ingå avtal med leverantörer som utför testning av covid-19 som medför behov av framtida anslag på högst 1 900 000 000 kronor 2021.

I betänkandet finns 4 särskilda yttranden (M, SD, V, KD).

Behandlade förslag

Proposition 2020/21:2 Höständringsbudget för 2020.

Proposition 2020/21:45 Extra ändringsbudget för 2020 – Ytterligare medel till kommuner och regioner, ökad testning och andra merkostnader med anledning av coronaviruset samt ändrade regler för kostförmån i särskilda fall.

Utskottet lägger på eget initiativ fram tre förslag:

- regeringen får finansiera anskaffningen av Fysikhuset Stockholm Kommanditbolag med lån.
- Folkhälsomyndigheten får ta upp lån i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 4 500 000 000 kronor.
- regeringen bemyndigas att under 2020 för anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg ingå avtal med leverantörer som utför testning av covid-19 som medför behov av framtida anslag på högst 1 900 000 000 kronor 2021.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning.....	6
Utskottets överväganden.....	11
Höständringsbudget för 2020 och extra ändringsbudget för 2020	11
Särskilda yttranden	29
1. Höständringsbudget för 2020 och extra ändringsbudget för 2020 (M).....	29
2. Höständringsbudget för 2020 och extra ändringsbudget för 2020 (SD).....	29
3. Höständringsbudget för 2020 och extra ändringsbudget för 2020 (V)	31
4. Höständringsbudget för 2020 och extra ändringsbudget för 2020 (KD)	32
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	35
Proposition 2020/21:2	35
Proposition 2020/21:45	35
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens förslag till ändrade ramar för utgiftsområden och ändrade anslag 2020 (prop. 2020/21:2).....	36
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens förslag till ändrade beställningsbemyndiganden 2020 (prop. 2020/21:2)	39
<i>Bilaga 4</i>	
Regeringens förslag till ändrad ram för utgiftsområde 9 och ändrade anslag 2020 (prop. 2020/21:45)	40
<i>Bilaga 5</i>	
Utskottets förslag till ändrade ramar för utgiftsområden och ändrade anslag 2020	41
<i>Bilaga 6</i>	
Utskottets förslag till nya och ändrade beställningsbemyndiganden 2020	44
<i>Bilaga 7</i>	
Regeringens förslag till ändrad beräkning av statens inkomster för 2020 (prop. 2020/21:45)	45
<i>Bilaga 8</i>	
Regeringens lagförslag (prop. 2020/21:45).....	46
<i>Bilaga 9</i>	
Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2020/21: MJU2y	47

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Höständringsbudget för 2020 och extra ändringsbudget för 2020

Ändrade ramar för utgiftsområden och ändrade anslag

Riksdagen godkänner ändrade ramar för utgiftsområden och anvisar ändrade anslag enligt utskottets förslag i bilaga 5.

Därmed bifaller riksdagen propositionerna 2020/21:2 punkt 3 och 2020/21:45 punkt 3.

Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Riksdagen

a) godkänner den föreslagna användningen av anslaget 4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg,

b) bemyndigar regeringen att för 2020 besluta att Folkhälsomyndigheten får ta upp lån i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 4 500 000 000 kronor.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:2 punkt 1.

Utgiftsområde 15 Studiestöd

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2020 ta upp lån i Riksgäldskontoret för studielån som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 240 500 000 000 kronor.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:2 punkt 2.

Ändrade beställningsbemyndiganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2020 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som framgår av utskottets förslag i bilaga 6.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:2 punkt 4.

Lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:45 punkt 1.

Ändrad inkomstberäkning

Riksdagen godkänner ändrad beräkning av inkomster i statens budget för 2020.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:45 punkt 2.

Anskaffande av Fysikhuset Stockholm Kommanditbolag

Riksdagen beslutar att regeringen får finansiera anskaffningen av Fysikhuset Stockholm Kommanditbolag med lån.

Stockholm den 19 november 2020

På finansutskottets vägnar

Åsa Westlund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Åsa Westlund (S), Elisabeth Svantesson (M)*, Gunilla Carlsson (S), Edward Riedl (M)*, Oscar Sjöstedt (SD)*, Adnan Dibrani (S), Ulla Andersson (V)*, Jan Ericson (M)*, Dennis Dioukarev (SD)*, Ingela Nylund Watz (S), Jakob Forssmed (KD)*, Ingemar Nilsson (S), Mats Persson (L), Charlotte Quensel (SD)*, Karolina Skog (MP), Mattias Karlsson i Luleå (M)* och Rickard Nordin (C).

* Avstår från ställningstagande, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Höständringsbudget för 2020

Med stöd av 9 kap. 4 § regeringsformen kan riksdagen under budgetperioden besluta om en ny beräkning av statens inkomster och om nya eller ändrade anslag. Enligt 7 kap. 9 § riksdagsordningen är det finansutskottet som bereder förslag om ändringar i statens budget. Av 11 kap. 18 § framgår att huvudregeln är att ändringar i statens budget beslutas av riksdagen genom ett enda beslut.

I höständringsbudgeten för 2020 (prop. 2020/21:2) föreslår regeringen 42 ändrade anslag inom 22 utgiftsområden. Vidare föreslås ändringar för 4 beställningsbemyndiganden inom 3 utgiftsområden. Dessutom finns det förslag om att riksdagen ska godkänna den föreslagna användningen av anslaget 4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg. Regeringen föreslår också att riksdagen ska utöka bemyndigandet för regeringen att ta upp lån i Riksgäldskontoret för studielån.

Inga följdmotioner har väckts med anledning av höständringsbudgeten.

Det finns förslag i höständringsbudgeten som rör samtliga utskott utom skatteutskottet. Finansutskottet har därför gett 13 utskott tillfälle att yttra sig. Miljö- och jordbruksutskottet har yttrat sig (2020/21:MJU2y, bilaga 9 i detta betänkande). Övriga utskott har beslutat att inte yttra sig.

I bilaga 1 förtecknas behandlade förslag. I bilaga 2 redovisas regeringens förslag till ändrade ramar för utgiftsområden och ändrade anslag för 2020. I bilaga 3 finns regeringens förslag till ändrade beställningsbemyndiganden 2020.

Extra ändringsbudget för 2020 – Ytterligare medel till kommuner och regioner, ökad testning och andra merkostnader med anledning av coronaviruset samt ändrade regler för kostförmån i särskilda fall

I proposition 2020/21:45 Extra ändringsbudget för 2020 – Ytterligare medel till kommuner och regioner, ökad testning och andra merkostnader med anledning av coronaviruset samt ändrade regler för kostförmån i särskilda fall lämnar regeringen förslag till ytterligare åtgärder med anledning av spridningen av sjukdomen covid-19. Enligt regeringens förslag i propositionen ska förmån av fri kost skattebefrias, under förutsättning att måltiden kommer från någon som saknar samband med arbetsgivaren och måltiden lämnas utan krav på motprestation. Förslaget syftar till att från förmånsbeskattning undanta måltider som lämnas av allmänheten i syfte att visa anställda uppskattning och stöd. Det innebär att förmån av fri kost som har lämnats efter den 29 februari 2020 under sådana förhållanden inte ska tas upp till beskattning. Förslaget

medför ändringar i inkomstskattelagen (1999:1229), som föreslås träda i kraft den 1 januari 2021.

Regeringen beslutade den 24 september 2020 att inhämta Lagrådets yttrande över ett lagförslag som överensstämmer med lagförslaget i propositionen. Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Propositionen innehåller även förslag till ändringar i statens budget för 2020. Bland annat föreslår regeringen att medel tillförs för ökade statsbidrag till kommuner och regioner för merkostnader inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten till följd av covid-19. Regeringen föreslår också att medel tillförs för ett ekonomiskt stöd från staten för vissa merkostnader för skyddsutrustning för personliga assistenter.

Inga följdmotioner har väckts med anledning av propositionen med den extra ändringsbudgeten.

Utskottet har till följd av den korta beredningstiden inte gett andra utskott tillfälle att yttra sig om förslagen i den extra ändringsbudgeten.

I bilaga 4 i detta betänkande finns regeringens förslag till ändrad ram och ändrade anslag. I bilaga 7 finns regeringens förslag till ändrad inkomstberäkning. I bilaga 8 finns regeringens lagförslag.

I propositionen redovisas behandlingen av ett tillkännagivande från riksdagen om att regeringen snarast möjligt bör återkomma med förslag om ändringar i lagstiftningen för att säkerställa att förmåner som lämnas efter den 31 mars och t.o.m. den 31 december 2020 i form av transporter till och från arbetet och fria måltider i anslutning till arbetet för personal i vård- och omsorgsverksamhet undantas från beskattning (bet. 2019/20:FiU59, rskr. 2019/20:276).

Regeringen anför att mot bakgrund av de allvarliga konsekvenser som spridningen av covid-19 fortfarande har för bl.a. kommuner och regioner, och för att begränsa smittspridningen, finns det anledning att vidta åtgärder. Bland annat behöver ytterligare medel tillföras för kommuners och regioners merkostnader samt för att möjliggöra storskalig testning under hela 2020. Enligt regeringen bör dessa åtgärder vidtas så snart som möjligt och det finns därmed särskilda skäl att lämna ytterligare förslag till ändringar i statens budget för 2020. Regeringen anser också att det finns synnerliga skäl för riksdagen att besluta om förkortad motionstid och föreslår att motionstiden förkortas till åtta dagar.

Förslag om ändringar i statens budget i fyra propositioner

Två av de anslag som regeringen föreslår ändringar av i proposition 2020/21:2 Höständringsbudget för 2020 ändrades också med anledning av proposition 2020/21:4 som behandlades i betänkande 2020/21:FiU32. Det gäller 5:1 Länsstyrelserna m.m. inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse och 8:2 Centrala museer: Stiftelser inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid. Vidare föreslogs ändringar av utgiftsområdena 1, 10, 16, 17, 18 och 24, som samtliga även är föremål för förslag i proposition 2020/21:2. Riksdagens

beslut med anledning av betänkande 2020/21:FiU32 fattades den 23 september, dvs. efter det att proposition 2020/21:2 Höständringsbudget för 2020 överlämnades till riksdagen den 21 september. Riksdagen biföll regeringens förslag (bet. 2020/21:FiU32, rskr. 2020/21:7–11).

I proposition 2020/21:46 Extra ändringsbudget för 2020 – Förlängd rätt till ersättning för riskgrupper, som lämnades till riksdagen den 3 november 2020 och som behandlas i betänkande 2020/21:FiU36, föreslår regeringen att ramen för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning ökar med 160 miljoner kronor. Riksdagen har bifallit regeringens förslag, se bet. 2020/21:FiU36, rskr. 2020/21:41–42. Ramen berörs också av förslaget i proposition 2020/21:45 som behandlas i detta betänkande.

Förslagen i propositionerna 2020/21:4 och 2020/21:46 är inte beaktade i de två propositioner som behandlas i detta betänkande. I utskottets förslag till ändrade ramar och ändrade anslag i bilaga 5 i det här betänkandet beaktas dock förslagen i samtliga fyra propositioner.

Ändringar i statens budget under 2020

I februari 2020 beslutade riksdagen om ändringar i statens budget i enlighet med ett utskottsinitiativ från finansutskottet (bet. 2019/20:FiU49, rskr. 2019/20:163–166). En del av det beslutet innebar att 2,5 miljarder kronor anvisades på ett nytt anslag inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner. I juni 2020 beslutade riksdagen om vårändringsbudgeten efter förslag från regeringen (prop. 2019/20:99, bet. 2019/20:FiU21, rskr. 2019/20:340).

Enligt riksdagsordningen får regeringen vid högst två tillfällen lämna en proposition med förslag till ändringar i statens budget för det löpande budgetåret (9 kap. 6 § första stycket). En sådan proposition lämnas i anslutning till budgetpropositionen eller den ekonomiska vårpropositionen (tilläggsbestämmelse 9.6.1). Förslag till ändringar i statens budget får dock lämnas vid andra tillfällen om regeringen anser att det finns särskilda skäl (9 kap. 6 § andra stycket).

Spridningen av det nya coronavirus som orsakar sjukdomen covid-19 har under kort tid fått mycket stora konsekvenser för samhället och den ekonomiska tillväxten. Regeringen har därför vid elva tillfällen under 2020 lämnat extra propositioner med förslag till ändringar i budgeten för 2020. Propositionerna har avsett

1. kreditgarantier till flygföretag (prop. 2019/20:136, bet. 2019/20:FiU52, rskr. 2019/20:188)
2. ett stort antal åtgärder på inkomst- och utgiftssidan för att omhänderta effekterna i samhället av spridningen av viruset (prop. 2019/20:132, bet. 2019/20:FiU51, rskr. 2019/20:199–202)
3. kreditgarantier för lån till företag (prop. 2019/20:142, bet. 2019/20:FiU54, rskr. 2019/20:195)

4. åtgärder på skatteområdet (prop. 2019/20:151, bet. 2019/20:FiU55, rskr. 2019/20:204)
5. förändringar av arbetslöshetsförsäkringen och reglerna om studie-stöd (prop. 2019/20:146, bet. 2019/20:FiU56, rskr. 2019/20:207–212)
6. ytterligare åtgärder på bl.a. skatteområdet (prop. 2019/20:166, bet. 2019/20:FiU59, rskr. 2019/20:276–279)
7. ytterligare stöd till hälso- och sjukvården och utbildningsinsatser (prop. 2019/20:167, bet. 2019/20:FiU60, rskr. 2019/20:293–299)
8. förstärkt stöd för välfärd och företag samt insatser mot smittspridning och andra åtgärder med anledning av coronaviruset, däribland omställningsstöd till företag (prop. 2019/20:181, bet. 2019/20:FiU61, rskr. 2019/20:351–353)
9. ersättning till riskgrupper och kapitalinsatser i statligt ägda företag (prop. 2019/20:187, bet. 2019/20:FiU62, rskr. 2019/20:361–366)
10. förlängda och förstärkta stöd och ersättningar med anledning av coronaviruset (prop. 2020/21:4, bet. 2020/21:FiU32, rskr. 2020/21:7–11)
11. förlängd rätt till ersättning för riskgrupper (prop. 2020/21:46, bet. 2020/21:FiU36, rskr. 41–42).

Tre utskottsinitiativ

Utskottet lägger på eget initiativ fram tre förslag i betänkandet:

- regeringen får finansiera anskaffningen av Fysikhuset Stockholm Kommanditbolag med lån.
- Folkhälsomyndigheten får ta upp lån i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 4 500 000 000 kronor.
- regeringen bemyndigas att under 2020 för anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg ingå avtal med leverantörer som utför testning av covid-19 som medför behov av framtida anslag på högst 1 900 000 000 kronor 2021.

Förslag om ändrat utgiftstak för 2020

I budgetpropositionen för 2021 föreslås att riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till följd av tekniska justeringar till 1 743 miljarder kronor för 2020 (prop. 2020/21:1 s. 39 och 62 f.) Förslaget behandlas i finansutskottets betänkande 2020/21:FiU1.

I och med riksdagens beslut med anledning av propositionen Extra ändringsbudget för 2020 – Ytterligare åtgärder på skatteområdet med anledning av coronaviruset utökades möjligheten för enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag att göra avsättningar till

periodiseringsfonder (prop. 2019/20:151, bet. 2019/20:FiU55, rskr. 2019/20:204). Beslutet medför minskade skatteintäkter för kommuner 2020 och ökade skatteintäkter för kommuner fr.o.m. 2021 t.o.m. 2026. För att neutralisera effekten på kommunernas finanser föreslår regeringen att motsvarande belopp tillförs anslaget 1:5 Stöd till kommunsektorn för att stärka välfärden inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner 2020 samt att motsvarande neddragning görs av anslaget 1:1 Kommunalekonomisk utjämning fr.o.m. 2021 t.o.m. 2026. Detta motiverar en teknisk justering av utgiftstaket. Motsvarande tekniska justeringar har gjorts tidigare år i samband med att förändringar i skattesystemet har påverkat det kommunala skatteunderlaget. Förslaget om att tillföra medel, 1 miljard kronor, till anslaget 1:5 Stöd till kommunsektorn för att stärka välfärden finns i proposition 2020/21:2 Höständringsbudget för 2020 och behandlas således i detta betänkande.

Utskottets överväganden

Höständringsbudget för 2020 och extra ändringsbudget för 2020

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner regeringens förslag till ändrade utgiftsramar och anvisar ändrade anslag enligt regeringens förslag. Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i inkomstskattelagen (1999:1229). Lagändringen innebär att det införs en skattefrihet för förmån av fri kost, under förutsättning att måltiden kommer från någon som saknar samband med arbetsgivaren och måltiden lämnas utan krav på motprestation. Också i övrigt bifaller riksdagen regeringens förslag. Riksdagen beslutar vidare att regeringen får finansiera anskaffningen av Fysikhuset Stockholm Kommanditbolag med lån. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2020 besluta att Folkhälsomyndigheten får ta upp lån i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 4 500 000 000 kronor. Regeringen bemyndigas också att under 2020 för anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg ingå avtal med leverantörer som utför testning av covid-19 som medför behov av framtida anslag på högst 1 900 000 000 kronor 2021.

Jämför särskilt yttrande 1 (M), 2 (SD), 3 (V) och 4 (KD).

Proposition 2020/21:2 Höständringsbudget för 2020

I propositionen lämnar regeringen förslag till ändringar i statens budget för 2020. Propositionen bygger på en överenskommelse mellan regeringspartierna, Centerpartiet och Liberalerna.

Förslagen i propositionen innebär att de anvisade medlen 2020 ökar med sammanlagt 18,1 miljarder kronor. Anslagsökningarna uppgår till 18,2 miljarder kronor och anslagsminskningarna till 0,1 miljarder kronor.

Förslagen försämrar statens budgetsaldo och den offentliga sektorns finansiella sparande med 16,7 miljarder kronor. Skillnaden mellan de anvisade medlen och effekten på statens budgetsaldo och påverkan på det finansiella sparandet förklaras av att en ökning av de anvisade medlen för den EU-finansierade delen av landsbygdsprogrammet över tid motsvaras av lika stora inbetalningar från EU, vilka redovisas mot inkomsttitel. Budgetsaldot eller det finansiella sparandet påverkas inte heller av en ökning av de anvisade medlen för utjämningsbidrag för LSS-kostnader eftersom utjämningsbidraget

motsvaras av en lika stor utjämningsavgift från kommunerna, som redovisas mot inkomstittel på statens budget. Budgetsaldot och det finansiella sparandet påverkas vidare inte av en inomstatlig betalning av en skatteskuld. Slutligen påverkas inte budgetsaldot och det finansiella sparandet av en täckning av en utnyttjad anslagskredit som påverkade saldot och det finansiella sparandet 2019.

Av de sammanlagda anslagsförändringarna avser 10,0 miljarder kronor förändringar hänförliga till ändrade volymer eller makroekonomiska förutsättningar. Av detta belopp avser 3,9 miljarder kronor ökade utgifter för arbetslöshetsersättning, 2,7 miljarder kronor en höjning av Sveriges EU-avgift och 0,9 miljarder kronor ökade utgifter för lönegarantiersättning. Resterande 8,1 miljarder kronor avser diskretionära beslut. Av dessa utgör 5,5 miljarder kronor medel till kommunsektorn för merkostnader med anledning av spridningen av covid-19, inklusive ett förstärkt traumastöd till personal inom hälso- och sjukvården samt äldreomsorgen. Kommunsektorn föreslås också få 1,0 miljarder kronor i kompensation för minskade skatteintäkter under 2020. Ytterligare medel till det svenska landsbygdsprogrammet står för en ökning med 0,7 miljarder kronor.

I propositionen föreslås vidare ändrade beställningsbemyndiganden om sammantaget 7,6 miljarder kronor. Den största ökningen av statens åtaganden, 4,8 miljarder kronor, avser kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser.

Här följer en redovisning av förslagen per utgiftsområde.

Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

I propositionen anförs att spridningen av sjukdomen covid-19 har inneburit att intäkterna från visningar av de kungliga slotten har minskat. I syfte att mildra de ekonomiska konsekvenserna behövs ett stöd för uteblivna intäkter. Stödet bör i sin helhet fördelas till Kungliga slottsstaten. Anslaget 1:1 Kungliga hov- och slottsstaten bör därför ökas med 40 000 000 kronor.

Vid ministerrådsmötet i Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) i december 2019 utsågs Sverige till ordförande i organisationen 2021. För att förbereda ordförandeskapet behöver ytterligare medel tillföras. Anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. bör därför ökas med 7 500 000 kronor. Finansiering sker genom att anslaget 1:1 Biståndsverksamhet inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd minskas med motsvarande belopp.

Med anledning av spridningen av covid-19 har länsstyrelserna fått i uppdrag att följa hur rekommendationer, riktlinjer och råd om resor inom landet och sommaraktiviteter efterlevs och vid behov vidta åtgärder. Anslaget 5:1 Länsstyrelserna m.m. bör därför ökas med 15 000 000 kronor. Länsstyrelserna har också till följd av virusutbrottet arbetat i stabsläge för att som geografiskt områdesansvariga myndigheter upprätta ledningsfunktioner för att säkra samordning, informationsutbyte och gemensam inriktning i de

åtgärder som behöver vidtas i respektive län samt för att vara en sammanhållande funktion mellan aktörer i länen och den nationella nivån. Utgifterna för länsstyrelsernas uppgift som geografiskt områdesansvariga har därmed blivit högre än vad regeringen tidigare har beräknat. För att säkerställa att länsstyrelsernas verksamhet kan genomföras på ett ändamålsenligt sätt behöver anslaget ökas med 50 000 000 kronor. Sammantaget bör därmed anslaget ökas med 65 000 000 kronor. Finansiering sker delvis genom att anslaget 1:15 Statens servicecenter inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning minskas med 15 000 000 kronor.

Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

Anslagen 1:1 Statskontoret och 1:9 Statistiska centralbyrån minskas med 1 000 000 kronor vardera för att bidra till att finansiera ökningen av anslaget 2:2 Allmänna reklamationsnämnden inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik. Minskningarna bedöms inte påverka den verksamhet som finansieras från anslagen.

Vidare minskas anslaget 1:15 Statens servicecenter med 15 000 000 kronor för att bidra till att finansiera ökningen av anslaget 5:1 Länsstyrelserna m.m. inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse. Minskningen bedöms inte påverka den verksamhet som finansieras från anslaget.

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Ärendeflödet inom den rättspsykiatriska verksamheten har ökat mer än vad som tidigare har beräknats. För att även fortsättningsvis säkerställa bibehållen kvalitet och effektivitet behöver anslaget 1:8 Rättsmedicinalverket ökas med 19 000 000 kronor. Finansiering sker delvis genom att anslaget 1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar minskas med 5 000 000 kronor. Till följd av vissa förseningar vid inrättandet av den enhetliga patentdomstolen bedöms utgifterna på anslaget bli lägre för innevarande år än vad som tidigare har beräknats. Minskningen bedöms därför inte påverka den verksamhet som finansieras från anslaget.

Statens utgifter för rättsliga biträden påverkas av flera faktorer, bl.a. utvecklingen av antal förordnanden, debiterad tid per förordnande och uppräknningen av timkostnadsnormen. Utgifterna för rättsliga biträden har ökat under flertalet år, delvis på grund av det ökade målinflödet till domstolarna. Med anledning av detta beräknas utgifterna på anslaget 1:12 Rättsliga biträden m.m. bli högre än vad regeringen tidigare har beräknat, och anslaget bör därför ökas med 507 000 000 kronor.

Utgiftsområde 5 Internationell samverkan

Utgifterna på anslaget 1:1 Avgifter till internationella organisationer påverkas av såväl valutakursförändringar som antalet freds- och säkerhetsfrämjande insatser. Utifrån en ny prognos för utgifterna för FN:s fredsbevarande insatser

förväntas Sveriges utgifter för avgifterna bli högre än vad regeringen tidigare har beräknat. Anslaget bör därför ökas med 49 000 000 kronor.

Anslaget 1:4 Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet används bl.a. för utgifter enligt lagen (2003:491) om konsulärt ekonomiskt bistånd, för konsulära insatser vid en kris eller katastrof utomlands enligt lagen (2010:813) om konsulära katastrofinsatser eller vid liknande händelser. Virusutbrottet har ökat behovet av konsulärt bistånd med mer än vad som tidigare har beräknats. Anslaget bör därför ökas med 15 000 000 kronor.

Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

De insatser som genomfördes sommaren 2018 för att bekämpa skogsbränder i flera delar av landet medförde omfattande kostnader för de drabbade kommunerna. För att betala ut den ersättning som kommunerna är berättigade till bör anslaget 2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m. ökas med 40 000 000 kronor.

Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

I biståndsramen ingår kostnader som klassificeras som bistånd (Official Development Assistance, ODA) i enlighet med den definition som används av biståndskommittén vid Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD/Dac). Kostnader för att ta emot asylsökande och skyddsbehövande från låg- och medelinkomstländer under deras första år i Sverige ingår, i enlighet med OECD/Dac:s riktlinjer, i biståndsramen. Dessa kostnader återfinns inom utgiftsområde 8 Migration och utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv. Till följd av spridningen av covid-19 väntas antalet nya asylsökande minska under 2020, vilket även leder till att de kostnader som klassificeras som bistånd minskar jämfört med vad som tidigare har antagits. Dessa medel bör återföras till biståndsanslaget. Anslaget 1:1 Biståndsverksamhet bör därför ökas med 757 000 000 kronor. För att finansiera ökningen av anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse minskas anslaget med 7 500 000 kronor. Sammantaget bör därmed anslaget ökas med 749 500 000 kronor.

Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Medel har tillförts anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård i flera extra ändringsbudgetar under 2020. Nya beräkningar visar att de hittills tillförda medlen inte är tillräckliga för att täcka kommunernas och regionernas merkostnader till följd av covid-19. Anslaget bör därför ökas med 5 000 000 000 kronor. För att säkra den nationella tillgången till utrustning, materiel och läkemedel som köps in till följd av spridningen av covid-19, och möjliggöra Socialstyrelsens lagerhållning, bör anslaget ökas med 160 000 000 kronor. Personal som arbetar inom hälso- och sjukvården, och som med anledning av sitt arbete har påverkats av spridningen av covid-19, bör kunna

erbjudas ett förstärkt stöd av regionerna i form av krisstöd, samtalsstöd och traumastöd m.m. Anslaget bör därför ökas med 350 000 000 kronor. Sammantaget bör anslaget därmed ökas med 5 510 000 000 kronor.

Personal som arbetar inom kommunal hälso- och sjukvård och äldreomsorg, och som i sitt arbete har påverkats av spridningen av covid-19, bör kunna erbjudas ett förstärkt stöd av kommunerna. Anslaget 4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet bör därför ökas med 150 000 000 kronor. Regeringen föreslår att riksdagen godkänner att anslaget får användas för utgifter för förstärkt stöd i form av krisstöd, samtalsstöd och traumastöd m.m. till personal inom kommunal hälso- och sjukvård och äldreomsorg som med anledning av sitt arbete har påverkats av sjukdomen covid-19.

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

När det gäller anslaget 2:1 Försäkringskassan anför regeringen att på grund av den pågående spridningen av covid-19 har inflödet av ärenden ökat kraftigt för flera förmåner, och flera reformer har genomförts med anledning av pandemin. Det medför ökad administration och behov av att stärka Försäkringskassans tekniska system i en större omfattning än vad som tidigare har beräknats. Anslaget bör därför ökas med 150 000 000 kronor.

För att socialförsäkringssystemet ska uppfattas som trovärdigt krävs att ersättningar som betalas ut kommer rätt person eller rätt företag till del. Försäkringskassans kontrollarbete bör stärkas. Det medför även en ökad administration av återkrav. Anslaget bör därför ökas med 20 000 000 kronor.

Sammantaget bör därmed anslaget ökas med 170 000 000 kronor.

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Pensionsmyndighetens arbete med anledning av införandet av en ny socialförsäkringsförmån i form av ett tillägg till den inkomstgrundade ålderspensionen, det s.k. inkomstpensionstillägget, har visat sig vara förknippat med högre utgifter än vad som tidigare har beräknats. Anslaget 2:1 Pensionsmyndigheten bör därför ökas med 26 000 000 kronor. Genomförandet av Pensionsgruppens överenskommelse om justerade pensionsåldrar medför vidare ökad administration och behov av systemutveckling hos Pensionsmyndigheten. Utgifterna för systemutveckling bedöms nu bli högre än vad som tidigare har beräknats. Anslaget bör därför ökas med 8 000 000 kronor.

Sammantaget bör därmed anslaget 2:1 Pensionsmyndigheten ökas med 34 000 000 kronor.

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Fler hushåll har rätt till bostadsbidrag till följd av minskade inkomster exempelvis på grund av arbetslöshet. Det har medfört att utgifterna för bostadsbidrag har varit högre under det första halvåret 2020 än vad som

tidigare har beräknats. Vidare utnyttjades anslagskrediten 2019, vilket minskar utrymmet på anslaget 2020. Anslaget 1:8 Bostadsbidrag bör därför ökas med 531 000 000 kronor.

Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Antalet arbetslösa bedöms öka ytterligare jämfört med tidigare bedömningar. Utgifterna för arbetslöshetsförsäkringen och behovet av arbetsmarknads-politiska insatser förväntas därmed öka. Anslaget 1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd bör därför ökas med 3 894 000 000 kronor.

Ingångna avtal med matchningsaktörer innebär ekonomiska åtaganden och därmed utgifter för kommande budgetår. Den del av ersättningen till fristående matchningsaktörer som enligt dessa avtal är resultatbaserad och utbetalas i efterhand väntas öka mer än vad som tidigare har beräknats. Därutöver förväntas även utgifterna för extratjänster och introduktionsjobb där programperioden sträcker sig över årsskiftet öka jämfört med vad som tidigare har beräknats. Bemyndigandet för anslaget 1:3 Kostnader för arbetsmarknads-politiska program och insatser bör därför ökas med 4 804 000 000 kronor.

Antalet konkurser och rekonstruktioner till följd av spridningen av covid-19 bedöms öka mer än vad som tidigare har beräknats och anslaget 1:11 Bidrag till lönegarantiersättning bör därför ökas med 850 000 000 kronor.

Utgiftsområde 15 Studiestöd

Upplåningen för studielån och kapitaliserade räntor har ökat mer än vad som tidigare har beräknats, vilket i huvudsak beror på ökningen av antalet som studerar och erhåller studiemedel till följd av den pågående spridningen av covid-19. Låneramen i Riksgäldskontoret för studielån bör därför ökas med 2 300 000 000 kronor till 240 500 000 000 kronor.

På grund av ökningen av studerande till följd av spridningen av covid-19 har efterfrågan på inläst litteratur under året varit större än vad som tidigare har beräknats. Anslaget 1:6 Bidrag till vissa studiesociala ändamål bör därför ökas med 6 000 000 kronor.

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Anslaget 1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m. används bl.a. för utgifter för statsbidrag och särskilt stöd för utbildningsverksamhet med särskild inriktning, ersättning till skolhuvudmän för kostnader för nordiska elever och statsbidrag för utlandssvenska elever samt barn och ungdomar som inte är folkbokförda i Sverige. Antalet elever har ökat i flera av de målgrupper som omfattas av de bidragen och stöden. Anslaget bör därför ökas med 15 000 000 kronor.

Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Fortsatta insatser behövs för att mildra de ekonomiska konsekvenserna av virusutbrottet. Ytterligare medel behöver därför tillföras Nationalmuseum, Statens historiska museer, Moderna museet och Naturhistoriska riksmuseet. Medlen ska bl.a. täcka intäktsbortfall i verksamhet som helt finansieras med avgiftsintäkter. Därutöver bör medel även tillföras Naturhistoriska riksmuseet för kostnader kopplade till renoveringen av Botanhuset. Anslaget 8:1 Centrala museer: Myndigheter bör därför ökas med 31 000 000 kronor.

Stiftelsen Tekniska museets huvudbyggnad Maskinhallen har ett omfattande renoveringsbehov. Detta har medfört oförutsedda kostnader för stiftelsen. Anslaget 8:2 Centrala museer: Stiftelser bör därför ökas med 8 000 000 kronor.

Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik

Allmänna reklamationsnämnden har en ökad ärendetillströmning med ett mycket stort antal ärenden till följd av spridningen av covid-19. För att hantera de tillkommande ärendena, och för att klara de krav som Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU av den 21 maj 2013 om alternativ tvistlösning vid konsumenttvister och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och direktiv 2009/22/EG (direktiv om alternativ tvistlösning) ställer på myndighetens handläggningstider, bör anslaget 2:2 Allmänna reklamationsnämnden ökas med 3 000 000 kronor.

Finansiering sker genom att anslagen 1:1 Statskontoret och 1:9 Statistiska centralbyrån inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning samt anslaget 2:1 Konsumentverket minskas med 1 000 000 kronor vardera. Minskningarna bedöms inte påverka den verksamhet som finansieras från anslagen.

Utgiftsområde 19 Regional utveckling

Verksamheten inom regionalfondsprogrammen omfattar bl.a. fleråriga projekt som medför utgifter för kommande budgetår. Utbetalningstakten inom programmen har minskat på grund av spridningen av covid-19, vilket innebär att åtagandena inte har infriats under 2020 i den omfattning som var planerat. Detta kommer i stället att ske under kommande år. Bemyndigandet för anslaget 1:3 Europeiska regionala utvecklingsfonden bör därför ökas med 300 000 000 kronor.

Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Antalet klimatbonusbilar har ökat mer än vad som hade beräknats under 2020. För att täcka årets utbetalningar av klimatbonusen behöver ytterligare medel tillföras, och anslaget 1:8 Klimatbonus bör därför ökas med 400 000 000 kronor.

Anslaget 1:12 Insatser för internationella klimatinvesteringar används bl.a. för utgifter för insatser för internationella klimatinvesteringar samt för att utveckla och stödja internationellt klimatsamarbete som syftar till att bidra till att öka ambitionen i genomförandet av Parisavtalet. Verksamheten omfattar bl.a. fleråriga projekt som medför utgifter under kommande budgetår. De fleråriga projekt som nu har blivit aktuella hos multinationella utvecklingsbanker omfattar större belopp än vad som tidigare har beräknats. Bemyndigandet bör därför ökas med 80 000 000 kronor och förlängas till 2032.

Anslaget 1:16 Klimatinvesteringar används bl.a. för klimatinvesteringar på lokal och regional nivå samt för stöd till installation av laddinfrastruktur för elfordon. Ett ökat och förlängt bemyndigande skulle innebära ökade möjligheter att ingå åtaganden om större och långsiktiga projekt, som även främjar en grön återhämtning efter pandemin. Bemyndigandet bör därför ökas med 2 400 000 000 kronor och förlängas till 2026.

Utgiftsområde 21 Energi

Sveriges elnät behöver byggas ut i en snabbare takt för att säkerställa försörjningen i hela landet. Av denna anledning bör bl.a. Energimarknadsinspektionens handläggningstider för tillståndsprocesser förkortas. För att möjliggöra detta behöver anslaget 1:6 Energimarknadsinspektionen tillföras 5 000 000 kronor.

Utgiftsområde 22 Kommunikationer

Anslaget 1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur används bl.a. för utgifter för utbetalning av medel från Kammarkollegiet till andra myndigheter för rättegångskostnader. Ersättningskraven på staten har blivit högre än vad som tidigare har beräknats och anslaget bör därför ökas med 1 000 000 kronor.

Trafikverket är i behov av ytterligare medel för att betala skatt för förbrukning av el inom järnvägssektorn för perioden fr.o.m. augusti 2019 t.o.m. maj 2020. Anslaget 1:2 Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur bör därför ökas med 578 700 000 kronor.

Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

På grund av förändrade regler och rutiner för stödhanteringen har utbetalningar av framför allt 2019 års skolmjölkstöd försenats. För att möjliggöra utbetalning av stöd till skolmjölk och producentorganisationer för frukt och grönt behöver anslaget 1:11 Intervention för jordbruksprodukter m.m. tillföras 9 000 000 kronor.

Anslaget 1:18 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur används bl.a. för utgifter motsvarande EU:s finansiering av åtgärder i enlighet med landsbygdsprogrammet för Sverige 2014–2020. EU:s finansieringsandel har ökat. Programmets totala budget är oförändrad, eftersom den svenska medfinansieringen minskar med motsvarande belopp. För att

kunna utnyttja de tilldelade EU-medlen för programperioden bör anslaget ökas med 690 000 000 kronor.

Utgiftsområde 24 Näringsliv

Research Institutes of Sweden AB (Rise) är ett s.k. anmält organ i Sverige för certifiering av medicintekniska produkter enligt gällande regelverk. EU har beslutat om ett nytt, mer omfattande regelverk som ska börja tillämpas i maj 2021. För att säkerställa att Sverige också enligt det nya regelverket har ett anmält organ för certifiering av medicintekniska produkter måste Rise ansöka om att kvarstå som anmält organ, vilket medför ökade utgifter. Spridningen av covid-19 understryker vikten av att ett sådant organ finns i Sverige även i fortsättningen. Anslaget 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel bör därför ökas med 15 000 000 kronor. Finansiering sker genom att anslaget 1:5 Näringslivsutveckling minskas med motsvarande belopp.

I budgetpropositionen för 2021 föreslår regeringen att arbetsgivare inom ramen för systemet med korttidsarbete ska kunna få ersättning för kompetensinsatser som arbetstagaren får ta del av under korttidsarbetet (prop. 2020/21:1 utg.omr. 24 avsnitt 4.7). För att förbereda införandet av ersättning för kompetensinsatser vid korttidsarbete behöver Tillväxtverket tillföras ytterligare resurser, och anslaget 1:4 Tillväxtverket bör därför ökas med 4 000 000 kronor.

För att finansiera ökningen av anslaget 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel minskas som framgått anslaget 1:5 Näringslivsutveckling med 15 000 000 kronor. Vidare minskas anslaget 1:5 med 3 000 000 kronor för att bidra till finansieringen av anslaget 1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag. Sammantaget bör därmed anslaget 1:5 Näringslivsutveckling minskas med 18 000 000 kronor. Minskningen bedöms innebära att vissa planerade insatser inte kommer att kunna genomföras under innevarande år.

Spridningen av covid-19 har haft en stor påverkan på ett antal bolag med statligt ägande. Riksdagen har därför bemyndigat regeringen att delta i rekapitaliseringen av SAS AB samt besluta om kapitaltillskott till Swedavia AB och Lernia AB (prop. 2019/20:187, bet. 2019/20:FiU62, rskr. 2019/20:364). För att säkerställa att kapitaltillskotten inte strider mot EU:s statsstödsregler inhämtas utlåtanden från externa rådgivare. Externa rådgivare har även anlitats för att tillvarata statens intressen i rekapitaliseringen av SAS AB. Med anledning av detta beräknas utgifterna för extern rådgivning bli högre än beräknat. Anslaget 1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag bör därför ökas med 5 000 000 kronor. Finansiering sker genom att anslagen 1:5 Näringslivsutveckling och 1:11 Bolagsverket minskas med 3 000 000 kronor respektive 2 000 000 kronor. Minskningen av anslaget 1:11 Bolagsverket bedöms inte påverka den verksamhet som finansieras från anslaget.

På grund av spridningen av covid-19 har världsutställningen Expo2020 i Dubai senarelagts med ett år. Dessutom har bygget av den svenska paviljongen fördröjats. Det medför ökade kostnader för det svenska deltagandet, och anslaget 2:3 Exportfrämjande verksamhet bör därför ökas med 25 000 000 kronor. Finansiering sker genom att anslaget 2:7 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning minskas med motsvarande belopp. Minskningen bedöms inte påverka den verksamhet som finansieras från anslaget.

Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

De slutliga beräkningarna av LSS-kostnaderna visar att bidragen till kommunerna kommer att överstiga anvisade medel för 2020. Anslaget 1:2 Utjämningsbidrag för LSS-kostnader bör därför ökas med 61 800 000 kronor. Den utjämningsavgift som vissa kommuner betalar till staten ökar med motsvarande belopp och redovisas mot inkomsttitel.

Enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag har fått ökade möjligheter att göra avsättningar till periodiseringsfonder (prop. 2019/20:151, bet. 2019/20:FiU55, rskr. 2019/20:204). Detta påverkar kommunsektorns skatteunderlag. Underlaget minskar för 2019, men ökar 2020–2025 när avsättningarna till periodiseringsfonder återförs till beskattning. Över tid kommer de ändrade reglerna att vara neutrala för kommunsektorn. Kommunsektorns skatteintäkter och därmed resultat för 2020 kommer dock att minska med 1 000 000 000 kronor. Anslaget 1:5 Stöd till kommunsektorn för att stärka välfärden bör därför ökas med 1 000 000 000 kronor.

Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen

Sveriges avgift till Europeiska unionens allmänna budget för 2020 beräknas öka jämfört med tidigare beräkningar och uppgå till 44 673 351 000 kronor. Ökningen beror bl.a. på att EU har beslutat om flera ändringsbudgetar för 2020. Ändringsbudgetarna beror främst på den pågående kris som har orsakats av spridningen av covid-19 och som medför betydande konsekvenser för EU:s budget. Anslaget 1:1 Avgiften till Europeiska unionen bör därför ökas med 2 683 702 000 kronor.

Proposition 2020/21:45 Extra ändringsbudget för 2020 – Ytterligare medel till kommuner och regioner, ökad testning och andra merkostnader med anledning av coronaviruset samt ändrade regler för kostförmån i särskilda fall

I proposition 2020/21:45 Extra ändringsbudget för 2020 – Ytterligare medel till kommuner och regioner, ökad testning och andra merkostnader med anledning av coronaviruset samt ändrade regler för kostförmån i särskilda fall

lämnar regeringen förslag till ytterligare åtgärder med anledning av spridningen av sjukdomen covid-19.

Enligt regeringens förslag i propositionen ska förmån av fri kost skattebefrias, under förutsättning att måltiden kommer från någon som saknar samband med arbetsgivaren och måltiden lämnas utan krav på motprestation. Förslaget syftar till att från förmånsbeskattning undanta måltider som lämnas av allmänheten i syfte att visa anställda uppskattning och stöd. Det innebär att förmån av fri kost som har lämnats efter den 29 februari 2020 under sådana förhållanden inte ska tas upp till beskattning. Förslaget medför ändringar i inkomstskattelagen (1999:1229), som föreslås träda i kraft den 1 januari 2021. Förslaget bygger på en överenskommelse mellan regeringen, Centerpartiet och Liberalerna.

Förslaget redovisas nedan, liksom övriga förslag i propositionen som avser ändringar i statens budget för 2020. Inledningsvis redovisas vad regeringen anför i propositionen om sin behandling av ett tillkännagivande från finansutskottet.

Riksdagens tillkännagivande

Riksdagen har tillkännagett för regeringen som sin mening det som finansutskottet anført om att regeringen snarast möjligt bör återkomma med förslag om ändringar i lagstiftningen för att säkerställa att förmåner som lämnas efter den 31 mars och t.o.m. den 31 december 2020 i form av transporter till och från arbetet och fria måltider i anslutning till arbetet för personal i vård- och omsorgsverksamhet undantas från beskattning (bet. 2019/20:FiU59, rskr. 2019/20:276).

Förslaget i den aktuella propositionen innebär att den del av riksdagens tillkännagivande som avser undantag från beskattning av förmån i form av fria måltider i anslutning till arbetet tillgodoses.

Propositionen innehåller dock inte något förslag när det gäller den del av tillkännagivandet som avser att i lagstiftning införa undantag från beskattning av förmån i form av fria transporter till och från arbetet för vård- och omsorgspersonal. Skatteverket klargjorde i ett ställningstagande den 17 juni 2020 (dnr 8-328995) att om en anställd under en pågående pandemi, i syfte att minska risken för smittspridning, får taxiresor eller en liknande reseförmån av sin arbetsgivare, bör förmånen inte värderas till en högre kostnad än som motsvarar vad en resa inom kollektivtrafiken hade kostat. Ställningstagandet skulle tillämpas fr.o.m. mars 2020 och så länge som Folkhälsomyndighetens rekommendationer om begränsningar för att minska smittspridningen i kollektivtrafiken kvarstod. Regeringen anser, mot bakgrund av de relativt låga förmånsvärden som aktualiseras för fria taxiresor och liknande reseförmåner samt med hänsyn till den begränsade tidsperiod som det i praktiken är fråga om, att det inte finns skäl att vidta några lagstiftningsåtgärder när det gäller förmån av fria transporter till och från arbetet. Regeringen har därvid också beaktat att det är svårt att i lagstiftning, på ett tillräckligt träffsäkert sätt,

avgränsa skatteregler till vissa specifika yrkeskategorier eller särskilda arbetsplatser. Något förslag om ändrad lagstiftning lämnas således inte i denna del.

Regeringen anser att riksdagens tillkännagivande därmed är slutbehandlat.

Ändrade regler för kostförmån i särskilda fall

Regeringen anför att de senaste månadernas mycket speciella situation i Sverige med spridningen av det nya coronaviruset har inneburit påfrestningar för många. För några av dem som har arbetat under den här perioden, bl.a. personal inom vård- och omsorgsverksamhet, har arbetsbelastningen många gånger varit ansträngd. Det arbete som ändå måste utföras under ibland svåra förhållanden har uppmärksammats och lovordats, och det har tagits många initiativ runt om i landet för att på olika sätt visa stöd och uppskattning. En sådan åtgärd har varit att skänka mat till personal som arbetar inom sjukvården. Många gånger har det varit fråga om att privatpersoner har skänkt enklare förtäring i form av exempelvis smörgåsar, men det har även förekommit att företag och organisationer i mer organiserad form har samlat in och donerat t.ex. matlådor. Liknande initiativ förekom även i samband med skogsbränderna sommaren 2018, då brandmännen uppmärksammades för sina insatser genom matgåvor från privatpersoner och företag i den då rådande situationen. Viljan att skänka måltider har visat sig vara stor. Mycket talar också för att matgåvor från allmänheten som tecken på uppskattning och stöd är ett fenomen som kommit för att stanna.

Överlämnandet av matgåvorna sker på olika sätt. I vissa fall har gåvorna lämnats direkt till de anställda och i vissa fall till arbetsgivaren för administration och vidare fördelning till personalen. Detta har i sin tur aktualiserat frågan hur sådana matgåvor ska behandlas i förhållande till reglerna om beskattning av förmån av fri kost som erhålls på grund av tjänst.

Enligt huvudregeln i 11 kap. 1 § inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL, ska löner, arvoden, kostnadsersättningar, pensioner, förmåner och alla andra inkomster som erhålls på grund av tjänst tas upp som intäkt. Fri kost som erhålls på grund av tjänst är som utgångspunkt skattepliktig enligt denna huvudregel. En förmån av fri kost är i vissa fall undantagen från förmånsbeskattning. Detta gäller exempelvis en förmån av fri kost på allmänna transportmedel vid tjänsteresa, fri frukost på hotell och liknande inrättningar i samband med övernattnings samt en förmån av fri kost vid representation i vissa fall (11 kap. 2 § IL).

I propositionen påpekas att enklare förtäring i form av smörgåsar, frukt, fikabröd och godis som erhålls på grund av tjänst inte utgör en skattepliktig kostförmån utan är skattefri enligt bestämmelserna om personalvårdsförmåner. Däremot utgör hela måltider, i form av frukostar, luncher och middagar, som erhålls på grund av tjänst en skattepliktig kostförmån enligt gällande bestämmelser. När det gäller matgåvor som en anställd har fått från någon annan än arbetsgivaren följer det av praxis att det ska finnas en

ekonomisk intressegemenskap eller något annat samband mellan arbetsgivaren och den som har lämnat förmånen för att sådana gåvor ska anses komma från anställningen och utgöra skattepliktig kostförmån.

Allmänheten har i olika krissituationer velat skänka matgåvor till anställda runt om i landet, och de har, förutom gåvor i form av enklare förtäring, även omfattat gåvor i form av hela måltider. Matgåvorna har ofta lämnats till de anställdas arbetsgivare för administration och vidare fördelning till de anställda, men i vissa fall även direkt till de anställda. Frågan hur dessa matgåvor ska behandlas skattemässigt har uppmärksammats vid flera tillfällen, och det har från olika håll framhållits att det inte är rimligt att dessa gåvor förmånsbeskattas och att det finns ett behov av att se över bestämmelserna.

En del matgåvor som lämnas av allmänheten torde vara undantagna från förmånsbeskattning redan med stöd av gällande praxis. Det kan dock vara svårt att veta hur involverad en arbetsgivare kan vara i administrationen och distributionen av matgåvor utan att gåvorna kommer att anses utgöra en skattepliktig kostförmån. Det finns ett klart behov av förtydligande när det gäller den skattemässiga behandlingen av dessa matgåvor, och det är inte rimligt att denna typ av matgåvor förmånsbeskattas. För att regelsystemet ska bli enkelt, tydligt och förutsebart både för dem som lämnar gåvorna och för arbetsgivare och anställda bör det därför i lagtext införas en bestämmelse som undantar förmån av fri kost i särskilda fall från beskattning.

Ett av syftena med det svenska skattesystemet är att reglerna ska vara generella och inte undanta exempelvis vissa grupper av anställda från beskattning. Som utgångspunkt ska samma skatteregler gälla för alla personer med en viss typ av inkomst. Ett undantag från förmånsbeskattning av kost i särskilda fall bör därför enligt regeringens mening inte vara avgränsat till vissa yrkeskategorier. Fenomenet att skänka matgåvor har främst uppmärksammats i samband med olika krissituationer, nu senast under arbetet mot spridningen av coronaviruset och tidigare i samband med bekämpning av skogsbränder. Då det inte kan uteslutas att liknande händelser inträffar i framtiden bör den undantagsbestämmelse som nu föreslås inte vara tidsbegränsad utan gälla permanent. Bestämmelsen bör inte heller vara begränsad till att gälla enbart i vissa krissituationer, eftersom detta begrepp är mycket svårt att definiera i lagtext.

Syftet med den föreslagna bestämmelsen är att från förmånsbeskattning undanta måltider som doneras från allmänheten enbart i syfte att visa uppskattning och stöd i ansträngda arbetssituationer. Undantaget från beskattning bör därför gälla under förutsättning att det saknas ekonomisk intressegemenskap eller något annat samband mellan den som lämnar måltiden och den anställdes arbetsgivare.

En förutsättning för att undantaget ska vara tillämpligt bör enligt regeringens mening också vara att måltiden lämnas utan krav på motprestation.

Lagändringen om förmån av fri kost i särskilda fall bör träda i kraft så snart som möjligt. Lagändringen föreslås därför träda i kraft den 1 januari 2021. På grund av den senaste tidens rådande läge med anledning av spridningen av sjukdomen covid-19 har kostförmån i form av måltider redan erbjudits till vissa anställda. Regeringen bedömer att det finns skäl att tillämpa bestämmelsen retroaktivt och att lagändringen bör tillämpas på förmåner som har lämnats redan efter den 29 februari 2020.

Ändrad inkomstberäkning

Förslaget om ändrade regler för kostförmån i särskilda fall påverkar inkomstitel 1111 Statlig inkomstskatt inom inkomsthuvudgrupp 1100 Direkta skatter på arbete. Enligt den inkomstberäkning för 2020 som riksdagen har godkänt uppgår inkomstitel 1111 Statlig inkomstskatt till 51 444 miljoner kronor (prop. 2019/20:166, bet. 2019/20:FiU59, rskr. 2019/20:276). Prognosen har reviderats ned med 3 miljoner kronor till följd av förslaget.

Förslaget om ändrade regler för kostförmån i särskilda fall påverkar även inkomstitel 1115 Kommunal inkomstskatt inom inkomsthuvudgrupp 1100 Direkta skatter på arbete. Enligt den inkomstberäkning för 2020 som har godkänts av riksdagen uppgår inkomstitel 1115 Kommunal inkomstskatt till 773 255 miljoner kronor (samma beslut som ovan). Prognosen har reviderats ned med 19 miljoner kronor till följd av förslaget.

Sammantaget har prognosen för statens inkomster 2020 reviderats ned med 23 miljoner kronor till följd av förslaget om ändrade regler för kostförmån i särskilda fall.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att riksdagen godkänner en ändrad beräkning av inkomster i statens budget för 2020.

Effekten på den offentliga sektorns finansiella sparande bedöms uppgå till -22,6 miljoner kronor 2020.

Ändringar av statens utgifter

Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård har tillförts medel i samband med flera ändringsbudgetar under 2020. Med den höjning som föreslås i propositionen Höständringsbudget för 2020 har sammanlagt 10 000 000 000 kronor hittills tillförts eller föreslagits tillföras anslaget för kommuners och regioners merkostnader med anledning av covid-19. Den senaste prognosen visar dock att detta inte är tillräckligt för att ersätta merkostnaderna. Regioner och kommuner får ansöka om ersättning vid två tillfällen under 2020, den 31 augusti och den 30 november. Redan de ansökningar som inkom i samband med den första ansökningsomgången bedöms omfatta merkostnader som över-skrider de hittills avsatta medlen. Ytterligare medel behöver mot denna bakgrund tillföras. Anslaget bör därför ökas med 10 000 000 000 kronor.

För närvarande genomförs testning i hela landet för att kontrollera symtom på covid-19. Kostnaderna för att möta behovet av testning under resterande del av 2020 bedöms bli högre än vad som tidigare har beräknats. Anslaget bör därför ökas med 3 000 000 000 kronor.

Europeiska kommissionen presenterade den 17 juni 2020 den europeiska vaccinstrategin, som syftar till att påskynda utveckling, tillverkning och spridning av vaccin mot covid-19. En del av strategin utgörs av kommissionens förköpsavtal med olika vaccinproducenter för att säkra medlemsstaternas tillgång till vaccin mot covid-19. Alla EU:s medlemsstater har valt att delta i det EU-gemensamma arbetet med förköpsavtal. För detta ändamål har 2,7 miljarder euro tillgängliggjorts från EU:s instrument för krisstöd (ESI). Ytterligare finansiering görs tillgänglig genom lån från Europeiska investeringsbanken. Medlemsstaterna har också möjlighet att skjuta till medel vid behov.

Kommissionens ambition är att unionens avtalsportfölj ska omfatta vacciner med olika teknologier och verkningmekanismer för att maximera möjligheten att få tillgång till ett eller flera säkra och effektiva vacciner. För att säkerställa en solidarisk fördelning av kostnaderna, och för att arbetet med att ingå förköpsavtal med olika vaccinproducenter ska kunna fortsätta, krävs enligt kommissionen ett tillskott från alla medlemsstater till ESI på sammanlagt 750 miljoner euro. Kommissionen har i en skrivelse begärt att medlemsländerna tillför dessa medel. För Sveriges del innebär det ett tillskott om ca 300 000 000 kronor. Anslaget bör därför ökas med 300 000 000 kronor.

Sammantaget bör anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård ökas med 13 300 000 000 kronor.

Anslaget 4:2 Vissa statsbidrag inom funktionshindersområdet får användas till utgifter för bidrag för insatser inom funktionshindersområdet och för vissa administrativa utgifter kopplade till bidragsgivningen. För att inte sprida smitta eller själva bli smittade av sjukdomen covid-19 kan personliga assistenter behöva personlig skyddsutrustning när de är i kontakt med personer som är beviljade assistansersättning enligt 51 kap. 2 § socialförsäkringsbalken. Regeringen anser att ett särskilt statsbidrag bör införas för att staten ska kunna ersätta skäliga merkostnader för personlig skyddsutrustning, som går utöver vad som normalt ingår i arbetsgivarens ansvar enligt arbetsmiljölagen (1977:1160). Bidraget bör uppgå till högst 5 000 kronor för varje enskild person som är beviljad assistansersättning och avse personlig skyddsutrustning för den enskildes personliga assistenter. Bidraget bör omfatta merkostnader som har uppkommit under perioden den 1 februari 2020–30 november 2020, vilket är samma period som statsbidraget för regioners och kommuners merkostnader omfattar. Anslaget bör mot denna bakgrund ökas med 50 000 000 kronor.

Konsekvenser för statens budget

Förslagen i propositionen innebär att de anvisade medlen ökar med 13,4 miljarder kronor 2020. På inkomstsidan av statens budget lämnas förslag om

att införa en skattefrihet för förmån av fri kost som beräknas minska statens inkomster med 23 miljoner kronor 2020. Sammantaget beräknas därmed det finansiella sparandet försvagas med 13,4 miljarder kronor, vilket motsvarar 0,3 procent av BNP, och statens lånebehov öka med motsvarande belopp till följd av förslagen i propositionen.

Utskottsinitiativ om Fysikhuset Stockholm Kommanditbolag

I vårändringsbudgeten för 2018 begärde regeringen riksdagens medgivande att förvärva samtliga andelar i Fysikhuset Stockholm Kommanditbolag genom att utnyttja en option, och regeringen fick därefter bemyndigande till förvärvet i enlighet med begäran (prop. 2017/18:99 avsnitt 5.2, bet. 2017/18:FiU21, rskr. 2017/18:435). Regeringen begärde och fick samtidigt ett bemyndigande att efter förvärvet avyttra andelarna i bolaget. Den ekonomiska ersättningen för förvärvet består dels av betalning av en köpeskilling för andelarna i kommanditbolaget om 100 000 kronor, dels av en återbetalning av det obligationslån som kommanditbolaget har emitterat.

Kommanditbolaget äger fastigheten Kattrumpstullen 1 i Stockholms kommun. På fastigheten bedrivs verksamhet av Kungliga Tekniska högskolan och Stockholms universitet under namnet Albanova universitetscentrum.

Regeringen har genom Statens fastighetsverk (SFV) påkallat optionen, och senast den 1 december 2020 ska andelarna förvärfas, köpeskillingen om 100 000 kronor betalas och obligationslånet som beräknas uppgå till ca 1,1 miljarder kronor återbetalas. Avsikten har hela tiden varit att förvärvet, i likhet med SFV:s sedvanliga fastighetsförvärv, ska finansieras med lån. Förvärvet har redovisats i budgetpropositionen för 2020, i tabell 6.20 Statens fastighetsverks pågående och planerade investeringar över 40 miljoner kronor och deras beräknade utfall under 2020–2022 (prop. 2019/20:1 utg.omr. 2 avsnitt 6.5.1, bet. 2019/20:FiU2, rskr. 2019/20:129). Kostnaden för förvärvet ingår i investeringsplanen och ryms i låneramen.

Förvärv av andelar i ett kommanditbolag ska enligt 7 kap. 2 § budgetlagen (2011:203) finansieras med anslag. Riksdagen kan dock enligt 7 kap. 6 § budgetlagen besluta att en viss anskaffning får finansieras på annat sätt. Det har nu framgått att även om regeringen enligt ovan har bemyndigande att anskaffa andelarna i kommanditbolaget saknas ett bemyndigande att finansiera anskaffningen genom SFV:s låneram, vilket hela tiden har varit avsikten. Anskaffningen genomförs genom att staten betalar köpeskillingen och löser optionslånet.

Utskottsinitiativ om höjd låneram för Folkhälsomyndighetens beredskapsinvesteringar

Riksdagen har bemyndigat regeringen att under 2020 som beredskapsinvestering ingå avtal om vaccin mot covid-19. Riksdagen har även bemyndigat regeringen att för 2020 besluta att Folkhälsomyndigheten får ta

upp lån i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 2 000 000 000 kronor. I de fall avtalen om vaccin innebär utgifter ska dessa finansieras från låneramen (prop. 2019/20:187, bet. 2019/20:FiU62, rskr. 2019/20:361–366).

Sverige deltar i Europeiska kommissionens samarbete kring gemensamma förköpsavtal av vaccin mot covid-19. Kommissionen har som ambition att unionens avtalsportfölj ska omfatta olika teknologier och verkningsmekanismer. Kommissionen har hittills tecknat avtal med tre vaccintvecklare och avser att teckna flera ytterligare avtal. Om Sverige ska kunna delta i de olika vaccinvärdavtalen innebär det potentiellt betydligt högre utgifter än vad som tidigare beräknats. Låneramen behöver därför ökas med 2 500 000 000 kronor. Regeringen bör således bemyndigas att för 2020 besluta att Folkhälsomyndigheten får ta upp lån i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 4 500 000 000 kronor. Eventuella nedskrivningar av lånen till följd av utebliven leverans av vaccin eller att vaccin inte kommer till användning kommer att finansieras från anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård.

Utskottsinitiativ om beställningsbemyndigande med anledning av avtal om fortsatt testning av covid-19

Folkhälsomyndigheten har regeringens uppdrag att på nationell nivå säkerställa flöden för storskalig testning av pågående infektion för covid-19 och för serologisk testning. Myndigheten ska bl.a. säkerställa att alla behövliga strukturer för testning och testningens följder finns på plats i samarbete med regionerna, länsstyrelserna och andra aktörer som behövs för genomförandet. För att säkerställa detta har Folkhälsomyndigheten bl.a. behövt ingå avtal med olika leverantörer. Dessa avtal löper ut vid årsskiftet 2020/21. För att inte testkapaciteten i landet ska minska behöver avtalen förlängas. Regeringen behöver därför ett bemyndigande från riksdagen med anledning av avtalen. Bemyndigandet bedöms behöva uppgå till 1 900 000 000 kronor. Utgifterna för ingångna avtal ryms inom det tillskott som föreslagits i budgetpropositionen för 2021 på 2 000 000 000 kronor till testning och smittspårning av covid-19 till anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård (prop. 2020/21:1 utg.omr. 9 avsnitt 3.6.6). Regeringen bör därför bemyndigas att under 2020 för anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård ingå avtal med leverantörer som utför testning av covid-19 som medför behov av framtida anslag på högst 1 900 000 000 kronor 2021.

Yttrande från miljö- och jordbruksutskottet

Miljö- och jordbruksutskottet har yttrat sig över proposition 2020/21:2 Höständringsbudget 2020 och tillstyrker den. Ledamöterna från Moderaterna, Sverigedemokraterna, Vänsterpartiet och Kristdemokraterna deltog inte i beslutet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag i de två aktuella propositionerna.

Spridningen av det coronavirus som orsakar sjukdomen covid-19 har fått mycket stora konsekvenser för samhället och den ekonomiska tillväxten. Riksdagen har hittills behandlat elva extra propositioner med förslag till ändringar i statens budget för 2020. Utskottet konstaterar att spridningen av covid-19 även fortsättningsvis bedöms få betydande konsekvenser för samhället och den ekonomiska tillväxten. Därför delar utskottet regeringens bedömning att det finns anledning att vidta ytterligare åtgärder så snart som möjligt.

Utskottet välkomnar regeringens förslag om skattefrihet för förmån av fri kost och finner utformningen av förslaget väl avvägd. Utskottet noterar att regeringen i den aktuella propositionen hänvisar till ett tillkännagivande från riksdagen i frågan (bet. 2019/20:FiU59, rskr. 2019/20:276), och utskottet har inga invändningar mot regeringens bedömning att tillkännagivandet härmed kan anses slutbehandlat.

Utskottet konstaterar att åtgärderna i propositionerna vidtas utifrån ett gott statsfinansiellt läge, tack vare det finanspolitiska ramverk som har värnats under lång tid.

Sammanfattningsvis tillstyrker utskottet regeringens förslag till ändrade utgiftsramar och ändrade anslag samt övriga förslag i de aktuella propositionerna.

Mot bakgrund av vad som har redovisats ovan om Fysikhuset Stockholm Kommanditbolag föreslår utskottet med stöd av sin initiativrätt i 9 kap. 16 § riksdagsordningen att riksdagen beslutar att regeringen får finansiera anskaffningen av Fysikhuset Stockholm Kommanditbolag med lån.

Vidare föreslår utskottet, mot bakgrund av vad som har redovisats ovan om Folkhälsomyndighetens låneram, med stöd av sin initiativrätt i 9 kap. 16 § riksdagsordningen att riksdagen bemyndigar regeringen för 2020 besluta att Folkhälsomyndigheten får ta upp lån i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 4 500 000 000 kronor.

Utskottet föreslår också, mot bakgrund av vad som har redovisats ovan om beställningsbemyndigande med anledning av avtal om fortsatt testning av covid-19, att regeringen bemyndigas att under 2020 för anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg ingå avtal med leverantörer som utför testning av covid-19 som medför behov av framtida anslag på högst 1 900 000 000 kronor 2021. Beställningsbemyndigandet ingår således i utskottets förslag till nya och ändrade beställningsbemyndiganden i bilaga 6 i detta betänkande.

Särskilda yttranden

1. Höständringsbudget för 2020 och extra ändringsbudget för 2020 (M)

Elisabeth Svantesson (M), Edward Riedl (M), Jan Ericson (M) och Mattias Karlsson i Luleå (M) anför:

Beredningen av höständringsbudgeten (prop. 2020/21:2) i finansutskottets betänkande 2020/21:FiU11 inkluderar i år även beredning av ytterligare en extra ändringsbudget (prop. 2020/21:45 Extra ändringsbudget för 2020 – Ytterligare medel till kommuner och regioner, ökad testning och andra merkostnader med anledning av coronaviruset samt ändrade regler för kostförmån i särskilda fall).

Moderaterna ser regeringens förslag till höständringsbudget som ett sätt för regeringen att korrigera sin egen budget för innevarande år. Det är en budget som vilar på en överenskommelse mellan regeringspartierna och Centern och Liberalerna. Vi står inte bakom den beslutade budgeten och föreslår därför inte heller några ändringar med anledning av regeringens höständringsbudget. För att förverkliga vår politik behövs en helt annan inriktning, och vi deltar därför inte i beslutet om höständringsbudget för 2020.

Gällande regeringens extra ändringsbudget vill Moderaterna framföra följande. Moderaterna aviserade redan i våras, i början av pandemin, att mer resurser skulle komma att behöva tillföras till kommuner och regioner för merkostnader inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten till följd av hanteringen av covid-19-pandemin. Vi kan bara beklaga att det tagit sådan tid för regeringen att identifiera de behov som pandemin medfört för kommuner och regioner och att faktiskt vidta åtgärder för att tillgodose behoven.

Vidare vill Moderaterna framföra att införandet av en skattefrihet för förmån av fri kost har sitt ursprung i ett initiativ som Moderaterna tog i skatteutskottet redan i våras. Syftet var att avhjälpa de orimliga konsekvenser som förmånsbeskattningen medför när allmänheten bistår med stöd till vissa yrkesgrupper för att visa exempelvis sjukvårdspersonal sin tacksamhet och uppskattning i deras arbete under den pandemi som vi befinner oss i.

2. Höständringsbudget för 2020 och extra ändringsbudget för 2020 (SD)

Oscar Sjöstedt (SD), Dennis Dioukarev (SD) och Charlotte Quensel (SD) anför:

Sverigedemokraterna ser regeringens förslag till ordinarie respektive extra ändringsbudget som ett sätt för regeringen att dels korrigera sin egen budget för innevarande år, dels lämna ytterligare förslag till ändringar mot bakgrund av spridningen av sjukdomen covid-19. Vi ställer oss bakom beslutet vad

gäller extra ändringsbudget 2020/21:45 men gör inte något ställningstagande avseende ordinarie höständringsbudget 2020/21:2. Vi framför våra synpunkter på anslagsändringarna i detta särskilda yttrande.

Coronapandemin drabbar hela det svenska samhället med humanitära kostnader som följd; tusentals liv har gått förlorade och långt många fler insjuknat. Det ställer oss inför stora prövningar som land och medför höga krav på myndigheter och politiker att leverera adekvata beslut och åtgärder för att tackla de medicinska aspekterna av pandemin såväl som de ekonomiska. Kraftigt negativ tillväxt, konkurser och massarbetslöshet riskerar att mycket snabbt rasera delar av näringslivet och – i förlängningen – svensk välfärd.

Till skillnad från många andra länder har dock Sverige stabila statsfinanser att falla tillbaka på. Detta är ett resultat av en budgetsanering som ägde rum under 1990-talet, överskottsmål och det man generellt kan kalla budgetdisciplin hos både socialdemokratiska och borgerliga regeringar. Som oppositionsparti har Sverigedemokraterna stått bakom överskottsmålet, och vi är anhängare av det finanspolitiska ramverket. Men staten finns inte till för sin egen skull utan måste agera resolut när medborgarnas intressen står på spel.

Vi anser därför att det finns utrymme för regeringen att gå fram betydligt mer offensivt, i enlighet med de åtgärds paket som Sverigedemokraterna har presenterat. I vårt budgetförslag för 2021 går vi fram med ett ekonomiskt tillskott till samtliga svenska medborgare i form av ett centralt administrerat stöd om 10 000 kronor för att stimulera köpkraft och jobbskapande.

Med anledning av de tolv extra ändringsbudgetarna har vi vidare föreslagit flera kraftfulla åtgärder i våra följdmotioner för att stödja arbetsmarknaden, företag och tillväxten:

- förlängt omställningsstöd
- förlängd nedsatt arbetsgivaravgift
- förbättrade villkor för stöd till enskilda näringsidkare
- utökad korttidspermittering
- fullt slopat karensavdrag
- avskaffad anståndsavgift.

Dessvärre har Sverigedemokraternas förslag röstats ned. Nu är verkligheten sådan i stället att Sverige riskerar att få en djupare lågkonjunktur än vad som hade varit fallet om en offensiv finanspolitik kommit på plats från början. Regeringen behöver därför skademinimera konsekvenserna av sin egen politik samt hantera en våg av konkurser och massarbetslöshet.

Vidare har vi genomgående varit tydliga med att det är viktigt att skydda utsatta grupper, både för att minska smittspridningen och för att utsatta inte ska drabbas hårt ekonomiskt.

Regeringens och Folkhälsomyndighetens strategi att till varje pris skydda riskgrupperna har emellertid misslyckats på ett katastrofalt sätt. Smittan har kommit in på landets äldreboenden, där både personal och de äldre har fått betala ett högt pris. Mot denna bakgrund ställer vi oss bakom de helt

nödvändiga anslagshöjningarna inom utgiftsområde 9 (prop. 2020/21:45) för att begränsa smittspridningen och rädda människoliv.

Vad gäller utgiftsområde 12 (prop. 2020/21:2) är det vår uppfattning att bostadsbidraget är ett av de viktigaste instrument som i dag finns för att stödja de barnfamiljer som har en svag ekonomi. Det tidigare införda tillfälliga tilläggsbidraget inom bostadsbidraget var avsett att möta behov för de hushåll som står utan inkomst eller som riskerade att få en kraftigt försämrad inkomst med anledning av den ekonomiska kris som drabbat dem i samband med utbrottet av coronaviruset. Vi välkomnade initiativet att stärka barnfamiljers ekonomi under krisen och motsatte oss inte tilläggsbidraget men det fanns redan då skäl att ifrågasätta träffsäkerheten. Med anledning av tilläggets avsedda behov ställde vi oss frågande till en automatiserad utbetalning baserat på dem som redan har bostadsbidrag i dag. Det är av administrativa skäl gynnsamt, men vi menar att träffsäkerheten för det föreslagna tillägget skulle kunna komma att slå fel. Utan vetskap om ifall hushållet faktiskt har fått försämrad ekonomi finns det all anledning att ifrågasätta tillvägagångssättet.

En betydande del av de familjer som tar emot bostadsbidrag och därmed får del av tillägget lever på ekonomiskt bistånd; 26 procent av de ensamstående och 42 procent av de sammanboende. Det gör att deras ekonomiska situation inte förbättras av tillägget. Enligt propositionen tillfaller cirka 23 procent av det budgeterade beloppet i stället kommunerna då det ekonomiska biståndet minskas med samma summa som tillägget. Ett mer träffsäkert system borde snabbtredas så att avsatta medel verkligen når de hushåll som har fått ett löneinkomstbortfall till följd av coronapandemin. Med anledning av regeringens förslag om att höja anslaget 1:8 Bostadsbidrag med 531 miljoner kronor vill vi åter framhålla vår mening om att utreda den fördelningsmässiga träffsäkerheten inom det tillfälliga tilläggsbidraget inom bostadsbidraget.

3. Höständringsbudget för 2020 och extra ändringsbudget för 2020 (V)

Ulla Andersson (V) anför:

Regeringen lämnar normalt förslag till ändringsbudget till riksdagen två gånger per år. Ändringsbudgetarna innebär att regeringen lämnar förslag till ändringar i en redan beslutad budget, och förslagen bör i normalfallet begränsas till att omfatta ändringar på grund av händelser som inte var kända när budgetpropositionen lades fram. I år är inget vanligt år, och såväl höständringsbudgeten för 2020 (prop. 2020/21:2) som de extra ändringsbudgetar som hittills presenterats har präglats av utbrottet av covid-19. I allt väsentligt står Vänsterpartiet bakom de åtgärder som föreslagits med anledning av covid-19-pandemin. Vad gäller höständringsbudgeten och den extra ändringsbudgeten som nu behandlas avstår vi från att delta i beslutet då budgetarna har lagts ihop i en enda beslutspunkt och eftersom vi är i opposition och därmed inte kan ta ansvar för delar av en helhet som vi inte har påverkat och som inte är vår politik.

I betänkandet behandlas en extra ändringsbudget, proposition 2020/21:45 Extra ändringsbudget för 2020 – Ytterligare medel till kommuner och regioner, ökad testning och andra merkostnader med anledning av coronaviruset samt ändrade regler för kostförmån i särskilda fall. I propositionen föreslår regeringen att det ska införas en skattefrihet för förmån av fri kost, under förutsättning att måltiden kommer från någon som saknar samband med arbetsgivaren och måltiden lämnas utan krav på motprestation. Förslaget syftar till att från förmånsbeskattning undanta måltider som lämnas av allmänheten i syfte att visa anställda uppskattning och stöd. Propositionen innehåller även förslag till ändringar i statens budget för 2020. Bland annat föreslås att medel tillförs för ökade statsbidrag till kommuner och regioner för merkostnader inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten till följd av covid-19-pandemin.

Oppositionspartierna får bara ändra i anslag som regeringen ändrar i, och i de fallen får man dessutom bara föreslå lägre anslag. Motsvarande gäller på inkomstsidan, och där får man endast föreslå ändringar som ökar statens inkomster. Vänsterpartiet har därför främst lagt kraften på att förbättra regeringens förslag i utskottshandlingen. Vi har bl.a. fått igenom att de företag som använder sig av korttidsarbeten inte samtidigt ska få göra aktieutdelningar samt att det s.k. familjemedlemsundantaget tillfälligt slopas i syfte att underlätta för små familjeföretag. Vänsterpartiet har också pressat regeringen att anslå mer pengar till landets kommuner och regioner. Våra samlade svar på coronakrisen gav vi i vår motion på regeringens ekonomiska vårproposition samt regeringens budgetproposition för 2021. Vi efterfrågar ett mer balanserat svar på den ekonomiska krisen. Företagen har fått stora omfattande stöd samtidigt som personalen inom sjukvården, äldreomsorgen och Arbetsförmedlingen går på knäna på grund av otillräckliga resurser. Krispolitiken får inte bidra till ökade klyftor utan bör utformas så att den bidrar till ett mer robust och starkare samhälle.

Vänsterpartiet välkomnar att regeringen hörsammat det förslag om skattefrihet för kostförmån i särskilda fall som bl.a. Vänsterpartiet drev igenom i finansutskottet. Vänsterpartiet välkomnar även i övrigt att ytterligare resurser tillskjuts hälso- och sjukvården samt socialtjänsten för att täcka de merkostnader som covid-19-pandemin medför.

4. Höständringsbudget för 2020 och extra ändringsbudget för 2020 (KD)

Jakob Forssmed (KD) anför:

Kristdemokraterna anser att det är av största vikt att minska spridningen av covid-19. Utökade resurser till regioner och kommuner för utökad testning och andra coronarelaterade kostnader, som föreslås i den tolfte extra ändringsbudgeten för 2020, är därför rimligt. Kristdemokraterna anser dock att flera av de åtgärder för företagens och jobbans överlevnad i krisen, som

regeringen inte kommer lämna till riksdagen förrän i februari 2021, borde ha kunnat föreslås redan nu.

Arbetsmarknaden är under hård press. Arbetsförmedlingen rapporterar att arbetslöshetssiffran för oktober stigit till 8,8 procent, att jämföra med 7,1 procent i oktober förra året. Ännu värre är att antalet långtidssjukskrivna nu är 173 000 personer, vilket är fler än under finanskrisen, och att drygt 102 000 ytterligare personer riskerar hamna i långtidsarbetslöshet inom kort.

Många företag har under större delen av 2020 levt med låg efterfrågan, brutna leverantörskedjor och begränsad verksamhet på grund av restriktioner som införts i Sverige och andra länder. Trots statliga stöd, är risken stor att företagens egen förmåga att stå emot ekonomiska underskott är betydligt sämre nu än i våras, eftersom många företag redan haft flera månader med ett negativt resultat. Ett sådant utgångsläge innebär att varje åtgärd sannolikt behöver vara kraftfullare och komma snabbare än de i våras. Det är därför av särskild vikt att förlängningen av de statliga stöden till näringslivet betalas ut så snart som möjligt. Inte minst för de små företagen finns risk för likviditetsproblem om inte detta görs skyndsamt.

Effekterna på ekonomin av coronakrisen är och kommer att vara stora, det gäller nu att politiken gör vad den kan för att begränsa fler konkurser och varsel och rädda så många företag och jobb som det går.

Kristdemokraterna välkomnar därför att regeringen har presenterat en intention om att förlänga korttidspermitteringarna, omställningsstödet och omsättningsstödet till enskilda näringsidkare. Det är också bra att företagen ska kunna få längre anstånd med skattebetalningar och förlängda lättnader i arbetslöshetsförsäkringen.

Men stöden kan förbättras, och inte minst betalas ut tidigare, vilket skulle underlätta för företag som haft minskad omsättning i samband med coronakrisen. Åtminstone till del borde både omställningsstödet till företag och omsättningsstödet till enskilda näringsidkare kunna betalas ut under 2020, då förlängningarna gäller för i år. Förlängningen av stödet till enskilda näringsidkare trädde i kraft först den 9 november, trots att Kristdemokraterna och Moderaterna drivit på för att stödet ska komma på plats ända sen i våras. Förlängningen som regeringen nu uppgett att de vill genomföra gäller det tidsintervall som vi föreslagit från början.

Kristdemokraterna anser därtill att gränsen för omsättningstapp i omställningsstödet bör sättas vid 30, i stället för 50, procent så att fler företag omfattas. Det är angeläget för att undvika konkurser och uppsägningar då många företag nu har än sämre marginaler än i coronakrisens början.

Korttidspermitteringarna bör nu i möjligaste mån kopplas till någon form av aktivering för arbetstagaren, där staten kan tillhandahålla fortbildning för de som permitteras som arbetsgivaren åtar sig att se till att de anställda tar del av. Därtill måste också kravet på företag att säga upp tillfälligt anställd personal för att kunna ta del av permitteringsstöd tas bort (även om det borde gjorts från början eller vid något av alla de tillfällen problemet påpekats – nu är skadan i allt väsentligt redan skedd).

Eftersom den nu aktuella extra ändringsbudgeten behandlas tillsammans med höständringsbudgeten, och begränsningar råder i tillämpning av motionsrätten i samband med densamma, avstår vi från eget ställningstagande både gällande extra ändringsbudget 12 och höständringsbudgeten. Kristdemokraterna ser regeringens förslag till höständringsbudget som ett sätt för regeringen att korrigera sin egen budget för innevarande år. Det är en budget som vilar på en överenskommelse mellan regeringspartierna och Centerpartiet och Liberalerna. Vi står inte bakom den beslutade budgeten och föreslår därför inte heller några ändringar med anledning av regeringens höständringsbudget. För att förverkliga vår politik behövs en helt annan inriktning, och vi deltar därför inte i beslutet om höständringsbudget för 2020.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Proposition 2020/21:2

Proposition 2020/21:2 Höständringsbudget för 2020:

1. Riksdagen godkänner den föreslagna användningen av anslaget 4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg (avsnitt 3.7).
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2020 ta upp lån i Riksgäldskontoret för studielån som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 240 500 000 000 kronor (avsnitt 3.12).
3. Riksdagen godkänner ändrade ramar för utgiftsområden och anvisar ändrade anslag enligt tabell 1.1.
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2020 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Proposition 2020/21:45

Proposition 2020/21:45 Extra ändringsbudget för 2020 – Ytterligare medel till kommuner och regioner, ökad testning och andra merkostnader med anledning av coronaviruset samt ändrade regler för kostförmån i särskilda fall:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) (avsnitt 2 och 4).
2. Riksdagen godkänner ändrad beräkning av inkomster i statens budget för 2020 (avsnitt 5.1 tabell 5.1).
3. Riksdagen godkänner ändrad ram för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg och anvisar ändrade anslag enligt tabell 1.1.

BILAGA 2

Regeringens förslag till ändrade ramar för utgiftsområden och ändrade anslag 2020 (prop. 2020/21:2)

Tusental kronor

Utgiftsområde/ anslag	Beslutad ram/ anvisat anslag	Förändring av ram/ anslag	Ny ram/ ny anslagsnivå
1 Rikets styrelse	15 903 774	112 500	16 016 274
1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	146 400	40 000	186 400
4:1 Regeringskansliet m.m.	7 922 271	7 500	7 929 771
5:1 Länsstyrelserna m.m.	3 232 290	65 000	3 297 290
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	17 444 014	-17 000	17 427 014
1:1 Statskontoret	100 183	-1 000	99 183
1:9 Statistiska centralbyrån	583 629	-1 000	582 629
1:15 Statens servicecenter	698 581	-15 000	683 581
4 Rättsväsendet	52 734 092	521 000	53 255 092
1:8 Rättsmedicinalverket	465 273	19 000	484 273
1:12 Rättsliga biträden m.m.	3 156 357	507 000	3 663 357
1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	24 174	-5 000	19 174
5 Internationell samverkan	2 079 315	64 000	2 143 315
1:1 Avgifter till internationella organisationer	1 367 554	49 000	1 416 554
1:4 Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet	14 826	15 000	29 826
6 Försvar och samhällets krisberedskap	64 889 753	40 000	64 929 753
2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.	27 580	40 000	67 580
7 Internationellt bistånd	45 989 153	749 500	46 738 653
1:1 Biståndsverksamhet	44 260 134	749 500	45 009 634
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	97 809 642	5 660 000	103 469 642
1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård	21 623 886	5 510 000	27 133 886
4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	1 889 490	150 000	2 039 490
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	124 441 843	170 000	124 611 843
2:1 Försäkringskassan	9 220 593	170 000	9 390 593
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	36 585 396	34 000	36 619 396
2:1 Pensionsmyndigheten	638 896	34 000	672 896
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	103 730 320	531 000	104 261 320

Utgiftsområde/ anslag	Beslutad ram/ anvisat anslag	Förändring av ram/ anslag	Ny ram/ ny anslagsnivå
1:8 Bostadsbidrag	5 306 176	531 000	5 837 176
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	94 021 487	4 744 000	98 765 487
1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	41 793 125	3 894 000	45 687 125
1:11 Bidrag till lönegarantiersättning	3 504 000	850 000	4 354 000
15 Studiestöd	27 106 900	6 000	27 112 900
1:6 Bidrag till vissa studiesociala ändamål	27 000	6 000	33 000
16 Utbildning och universitetsforskning	84 728 865	15 000	84 743 865
1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	190 720	15 000	205 720
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	17 786 580	39 000	17 825 580
8:1 Centrala museer: Myndigheter	1 473 035	31 000	1 504 035
8:2 Centrala museer: Stiftelser	347 714	8 000	355 714
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	3 728 522	2 000	3 730 522
2:1 Konsumentverket	169 819	-1 000	168 819
2:2 Allmänna reklamationsnämnden	52 582	3 000	55 582
20 Allmän miljö- och naturvård	12 590 183	400 000	12 990 183
1:8 Klimatbonus	1 760 000	400 000	2 160 000
21 Energi	3 501 932	5 000	3 506 932
1:6 Energimarknadsinspektionen	135 272	5 000	140 272
22 Kommunikationer	67 769 946	579 700	68 349 646
1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur	25 782 685	1 000	25 783 685
1:2 Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	26 829 015	578 700	27 407 715
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	20 521 036	699 000	21 220 036
1:11 Intervention för jordbruksprodukter m.m.	144 000	9 000	153 000
1:18 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	3 637 376	690 000	4 327 376
24 Näringsliv	158 351 863	4 000	158 355 863
1:3 Institutens strategiska kompetensmedel	759 268	15 000	774 268
1:4 Tillväxtverket	464 375	4 000	468 375
1:5 Näringslivsutveckling	704 022	-18 000	686 022
1:11 Bolagsverket	47 285	-2 000	45 285
1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag	24 850	5 000	29 850
2:3 Exportfrämjande verksamhet	372 867	25 000	397 867

Utgiftsområde/ anslag	Beslutad ram/ Förändring av		Ny ram/ ny anslagsnivå
	anvisat anslag	ram/ anslag	
2:7 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning	50 000	-25 000	25 000
25 Allmänna bidrag till kommuner	156 903 572	1 061 800	157 965 372
1:2 Utjämningsbidrag för LSS-kostnader	4 600 438	61 800	4 662 238
1:5 Stöd till kommunsektorn för att stärka välfärden	28 486 000	1 000 000	29 486 000
27 Avgiften till Europeiska unionen	41 989 649	2 683 702	44 673 351
1:1 Avgiften till Europeiska unionen	41 989 649	2 683 702	44 673 351
Summa anslagsförändring på ändringsbudget		18 104 202	

BILAGA 3

Regeringens förslag till ändrade beställningsbemyndiganden 2020 (prop. 2020/21:2)

Tusental kronor

Utgiftsområde/ anslag	Beslutat beställnings- bemyndigande	Förändring av beställnings- bemyndigande	Nytt beställnings- bemyndigande	Tids- period
14 1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	4 660 000	4 804 000	9 464 000	2021–2029
19 1:3 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020	2 700 000	300 000	3 000 000	2021–2023
20 1:12 Insatser för internationella klimatinvesteringar	500 000	80 000	580 000	2021–2032 ¹
20 1:16 Klimatinvesteringar	2 100 000	2 400 000	4 500 000	2021–2026 ²
Summa förändring av beställningsbemyndigande på ändringsbudget		7 584 000		

Not: De ekonomiska åtagandena medger utgifter fr.o.m. 2021 t.o.m. angivet slutår.

¹ Beställningsbemyndigandets tidsperiod ändras från 2021–2027 till 2021–2032.² Beställningsbemyndigandets tidsperiod ändras från 2021–2023 till 2021–2026.

BILAGA 4

Regeringens förslag till ändrad ram för utgiftsområde 9 och ändrade anslag 2020 (prop. 2020/21:45)

Tusental kronor

Utgiftsområde/ anslagsnummer	Beslutad ram/anvisat anslag	Förändring av ram/ anslag	Ny ram/ Ny anslagnivå
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	97 809 642	13 350 000	111 159 642
1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård	21 623 886	13 300 000	34 923 886
4:2 Vissa statsbidrag inom funktionshindersområdet	797 514	50 000	847 514
Summa anslagsförändring på ändringsbudget		13 350 000	

Källa: Prop. 2020/21:45

BILAGA 5

Utskottets förslag till ändrade ramar för utgiftsområden och ändrade anslag 2020

Utskottet tillstyrker förslagen i propositionerna 2020/21:2 och 2020/21:45. I tabellen nedan redovisas förslagen i dessa två propositioner. Vidare har de anslag och ramar som riksdagen beslutat om med anledning av propositionerna 2020/21:4 (bet. 2020/21:FiU32) och 2020/21:46 (bet. 2020/21:FiU36) beaktats. Det avser utgiftsområde 1 (ramen och anslag 5:1), 10 (ramen), 16 (ramen), 17 (ramen och anslag 8:2), 18 (ramen) och 24 (ramen).

Tusental kronor

Utgiftsområde/ anslag	Beslutad ram/ anvisat anslag	Förändring av ram/ anslag	Ny ram/ ny anslagsnivå
1 Rikets styrelse	15 983 774	112 500	16 096 274
1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	146 400	40 000	186 400
4:1 Regeringskansliet m.m.	7 922 271	7 500	7 929 771
5:1 Länsstyrelserna m.m.	3 312 290	65 000	3 377 290
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	17 444 014	-17 000	17 427 014
1:1 Statskontoret	100 183	-1 000	99 183
1:9 Statistiska centralbyrån	583 629	-1 000	582 629
1:15 Statens servicecenter	698 581	-15 000	683 581
4 Rättsväsendet	52 734 092	521 000	53 255 092
1:8 Rättsmedicinalverket	465 273	19 000	484 273
1:12 Rättsliga biträden m.m.	3 156 357	507 000	3 663 357
1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	24 174	-5 000	19 174
5 Internationell samverkan	2 079 315	64 000	2 143 315
1:1 Avgifter till internationella organisationer	1 367 554	49 000	1 416 554
1:4 Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet	14 826	15 000	29 826
6 Försvar och samhällets krisberedskap	64 889 753	40 000	64 929 753
2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.	27 580	40 000	67 580
7 Internationellt bistånd	45 989 153	749 500	46 738 653
1:1 Biståndsverksamhet	44 260 134	749 500	45 009 634
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	97 809 642	19 010 000	116 819 642
1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård	21 623 886	18 810 000	40 433 886
4:2 Vissa statsbidrag inom funktionshindersområdet	797 514	50 000	847 514

Utgiftsområde/ anslag	Beslutad ram/ Förändring av anvisat anslag ram/ anslag		Ny ram/ ny anslagsnivå
4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	1 889 490	150 000	2 039 490
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	128 501 843	170 000	128 671 843
2:1 Försäkringskassan	9 220 593	170 000	9 390 593
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	36 585 396	34 000	36 619 396
2:1 Pensionsmyndigheten	638 896	34 000	672 896
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	103 730 320	531 000	104 261 320
1:8 Bostadsbidrag	5 306 176	531 000	5 837 176
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	94 021 487	4 744 000	98 765 487
1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	41 793 125	3 894 000	45 687 125
1:11 Bidrag till lönegarantiersättning	3 504 000	850 000	4 354 000
15 Studiestöd	27 106 900	6 000	27 112 900
1:6 Bidrag till vissa studiesociala ändamål	27 000	6 000	33 000
16 Utbildning och universitetsforskning	84 758 865	15 000	84 773 865
1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	190 720	15 000	205 720
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	20 486 580	39 000	20 525 580
8:1 Centrala museer: Myndigheter	1 473 035	31 000	1 504 035
8:2 Centrala museer: Stiftelser	372 714	8 000	380 714
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	3 732 522	2 000	3 734 522
2:1 Konsumentverket	169 819	-1 000	168 819
2:2 Allmänna reklamationsnämnden	52 582	3 000	55 582
20 Allmän miljö- och naturvård	12 590 183	400 000	12 990 183
1:8 Klimatbonus	1 760 000	400 000	2 160 000
21 Energi	3 501 932	5 000	3 506 932
1:6 Energimarknadsinspektionen	135 272	5 000	140 272
22 Kommunikationer	67 769 946	579 700	68 349 646
1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur	25 782 685	1 000	25 783 685
1:2 Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	26 829 015	578 700	27 407 715
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	20 521 036	699 000	21 220 036
1:11 Intervention för jordbruksprodukter m.m.	144 000	9 000	153 000
1:18 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	3 637 376	690 000	4 327 376

Utgiftsområde/ anslag	Beslutad ram/ Förändring av		Ny ram/ ny anslagsnivå
	anvisat anslag	ram/ anslag	
24 Näringsliv	168 851 863	4 000	168 855 863
1:3 Institutens strategiska kompetensmedel	759 268	15 000	774 268
1:4 Tillväxtverket	464 375	4 000	468 375
1:5 Näringslivsutveckling	704 022	-18 000	686 022
1:11 Bolagsverket	47 285	-2 000	45 285
1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag	24 850	5 000	29 850
2:3 Exportfrämjande verksamhet	372 867	25 000	397 867
2:7 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning	50 000	-25 000	25 000
25 Allmänna bidrag till kommuner	156 903 572	1 061 800	157 965 372
1:2 Utjämningsbidrag för LSS-kostnader	4 600 438	61 800	4 662 238
1:5 Stöd till kommunsektorn för att stärka välfärden	28 486 000	1 000 000	29 486 000
27 Avgiften till Europeiska unionen	41 989 649	2 683 702	44 673 351
1:1 Avgiften till Europeiska unionen	41 989 649	2 683 702	44 673 351
Summa anslagsförändring på ändringsbudget		31 454 202	

BILAGA 6

Utskottets förslag till nya och ändrade beställningsbemyndiganden 2020

Tusental kronor

Utgiftsområde/ anslag	Beslutat beställnings- bemyndigande	Förändring av beställnings- bemyndigande	Nytt beställnings- bemyndigande	Tids- period
9 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård	0	1 900 000	1 900 000	2021
14 1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	4 660 000	4 804 000	9 464 000	2021–2029
19 1:3 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020	2 700 000	300 000	3 000 000	2021–2023
20 1:12 Insatser för internationella klimatinvesteringar	500 000	80 000	580 000	2021–2032 ¹
20 1:16 Klimatinvesteringar	2 100 000	2 400 000	4 500 000	2021–2026 ²
Summa förändring av beställningsbemyndigande på ändringsbudget		9 484 000		

Not: De ekonomiska åtagandena medger utgifter fr.o.m. 2021 t.o.m. angivet slutår.

¹ Beställningsbemyndigandets tidsperiod ändras från 2021–2027 till 2021–2032.

² Beställningsbemyndigandets tidsperiod ändras från 2021–2023 till 2021–2026.

BILAGA 7

Regeringens förslag till ändrad beräkning av statens inkomster för 2020 (prop. 2020/21:45)

Tusental kronor

Inkomsttitel	Godkänd beräkning	Ny beräkning	Bruttoeffekt av åtgärd på inkomstsidan
1111 Statlig inkomstskatt	51 443 623	51 440 423	-3 200
1115 Kommunal inkomstskatt	773 255 328	773 235 928	-19 400

Källa: Prop. 2020/21:45

BILAGA 8

Regeringens lagförslag (prop. 2020/21:45)

Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att det i inkomstskattelagen (1999:1229)¹ ska införas en ny paragraf, 11 kap. 2 a §, och närmast före 11 kap. 2 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

Förmån av kost i särskilda fall

2 a §

Förmån av kost ska inte tas upp om måltiden kommer från någon som saknar samband med arbetsgivaren och lämnas utan krav på motprestation.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.
 2. Lagen tillämpas även på förmån som har lämnats efter den 29 februari 2020.

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

BILAGA 9

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2020/21:MJU2y

Höständringsbudget för 2020

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett miljö- och jordbruksutskottet tillfälle att yttra sig över regeringens proposition 2020/21:2 Höständringsbudget för 2020 med eventuella motioner i de delar som berör utskotts ämnesområde. Miljö- och jordbruksutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen som berör utgiftsområdena 20 Allmän miljö- och naturvård och 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel. Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag. Fyra partier deltog inte i beslutet (M, SD, V, KD).

Utskottets överväganden

Propositionen

I proposition 2020/21:2 Höständringsbudget för 2020 föreslår regeringen att ramen för utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård ska utökas med 400 miljoner kronor. Inom utgiftsområdet lämnas förslag om ökade medel med 400 miljoner kronor till anslaget Klimatbonus. Regeringen föreslår även att beställningsbemyndigandet för anslaget Insatser för internationella klimatinvesteringar ökas med 80 miljoner kronor och att bemyndigandet förlängs till att omfatta perioden 2021–2032. Vidare föreslår regeringen att beställningsbemyndigandet för anslaget Klimatinvesteringar ökas med 2 400 miljoner kronor och att bemyndigandet förlängs till att omfatta perioden 2021–2026.

Regeringen föreslår vidare i propositionen att ramen för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel utökas med 699 miljoner kronor. Inom utgiftsområdet lämnas förslag om ökade medel med 9 miljoner kronor till anslaget Intervention för jordbruksprodukter m.m. och 690 miljoner kronor till anslaget Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur.

Utskottets ställningstagande

Miljö- och jordbruksutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag i höständringsbudgeten för 2020 när det gäller utgiftsområdena 20 Allmän miljö- och naturvård och 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.

Stockholm den 3 november 2020

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Jessica Rosencrantz

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jessica Rosencrantz (M), Maria Gardfjell (MP), Hanna Westerén (S), Isak From (S), John Widegren (M), Runar Filper (SD), Magnus Manhammar (S), Elin Segerlind (V), Betty Malmberg (M), Martin Kinnunen (SD), Malin Larsson (S), Magnus Oscarsson (KD), Marlene Burwick (S), Nina Lundström (L), Ulrika Heie (C), Staffan Eklöf (SD) och Peter Helander (C).